

Blagi pokojnik ni imel ne žene, ne otrok. Za njim ni hčeri ni sina pa vendar mu ostaja dovolj spomina. Postavil si ga je v srca hvaležnih Slovencev. Dokler bo teh kaj na sveti, dokler se bode njih spominjala zgodovina, omenjala bode tudi častno in hvaležno blagega, značajnega, duhovitega, požrtvovalnega slovenskega prvoboritelja g. Mihaela Hermana. Umrl je telesno, a po svojem duhu in delih ostane in živi med nami. Vselej mu ohranimo zlasti štajerski Slovenci hvaležen spomin!

Prošnja za slovenskega potovalnega učitelja.

(Sklenjena v 5. občnem zboru Slovenskega društva.)

Visoko c. k. ministerstvo poljedelstva! Političnega „Slovenskega društva“ veleudano podpisaneu odboru je bilo v občnem zboru dne 2. decembra 1883 v Mariboru naročeno: visokemu c. k. ministerstvu predložiti najpokornejšo prošnjo, naj ono blagovoli imenovati slovensčine popolnem večšega potovalnega učitelja za gospodarski poduk slovenskim kmetiskim ljudem na Štajerskem.

Na slovenskem Štajerskem živi več kakor 400.000 duš kmetkega prebivalstva. Pečajo se zvečinoma s poljedelstvom, vinogradstvom, živinorejo, sadjerejstvom, bučelarstvom, hmeljarstvom, gozdarstvom, ribstvom itd.

Toda za gospodarstveni poduk je primeroma vse premalo skrbjeno,

Štajerski deželni zbor je sicer uže l. 1863 sklenil gospodarsko slovensko berilo izdati, a ga še sedaj nimamo, ko je uže 20 let minulo. Dežela vzdržuje kmetijsko šolo v Grottenhofu, podkovsko šolo v Gradci, sadje- in vinorejsko šolo v Mariboru. Ali vse tote šole so popolnem nemške in toraj pred vsem le nemškimi kmetovalcem koristne.

Imamo v deželi več gospodarskih društev: n. pr. gozdarsko, vrtnarsko, mlekarsko, vinorejsko, perutninsko, bučelarsko, konjerejsko društvo itd. Izmed teh uplivajo na slovenske kmete saj nekoliko: konjerejsko, perutninsko, bučelarsko in gozdarsko društvo. Koliko? To se lahko uvaža iz tega, da je le konjerejsko društvo svoja dirkarska pravila dalo slovenski natisnoti, druga vsa poslujejo le nemški in so toraj zopet le bolj za nemško prebivalstvo pristopna.

C. k. kmetijska družba v Gradci ima sicer po celem Štajerskem svoje podružnice; na slovenskem Štajerskem 17. Vendar slovenskih kmetov je malo vpisanih, ker se v njih zopet z malimi izjemami povsod le v njim nerazumljivej nemščini posluje.

Omenjena kmetijska družba dobiva znatno državne in deželne podpore in vzdržuje več potovalnih učiteljev, kojih pa nobeden ne zna slovenski. Zato le bolj med nemške kmetovalce zahajajo. Časih pridejo tudi v spodaj

Štajer, govorijo po uro dolge govore nemške in prosijo naposled kovega učitelja, naj povedano kmetom tolmači. Zgodilo se uže je, da so kmetje všli, preden je do tolmačenja prišlo.

To je vseobče znano pri nas in skoraj ni verjetno, da bi centralni odbor ne bil spoznal potrebe nastaviti slovensčine popolnem zmožnih potovalnih učiteljev, zlasti ker se v tej reči uže dolgo in javno govori in ker so celo Slovenci za to prosili. Ti so namreč osnovali uže prisiljeni posamezna gospodarska društva, n. pr. hmeljarsko društvo v Zavei, sadjerejsko društvo cesarjevič Rudolfovo pri št. Juriji na južnej železnici. No, in to društvu je letos prošnjo za potovalnega učitelja slovenskega vložilo pri centralnem odboru kmetijske družbe štajerske v Gradci — zastonj.

Na slovenskem Štajerskem vgnezdila se je v Brežiškem okraji nesrečna trtna uš — filoksera. Visoka vlada je uvidevši potrebo poduka tamošnjim ljudem imenovala potovalnega učitelja v osebi g. Julija Hanzel-na bivšega adjunkta na sadje- in vinorejske šoli v Mariboru. Toda mož ni zmožen slovenski govoriti in toraj ni mogel v slovenskem okraji, kakoršen je Brežiški, vspešno delovati. To je tudi nesrečna skušnja potrdila. Nevedni kmetje so se namreč trtno-ušnej komisiji bili uprli tako, da so žandarji ustrelili, 53 pred okrožno sodnijo celjsko odgnali. Vseobčno mnenje pa je, da bi se bila tolika nesreča zabranila, ko bi kmetje bili podučeni o postavi, o nalogi komisije, sploh ko bi potovalni učitelj svojej nalogi bil kos, kar pa ni, ker s kmeti zaradi svoje nezmožnosti v slovenskem jeziku govoriti ne more.

Korist potovalnih učiteljev je povsod priznana in bi zlasti na spodnjem Štajerskem bila znatna, ker bi razna društva n. pr. hmeljarsko, konjerejsko, bučelarsko, sadjerejsko, mlekarsko, vrtnarsko in tudi kmetijska družba štajerska laglje in vspešneje delovala.

Zato prosi slovensko društvo tem nujnejše, naj visoko c. k. ministerstvo blagovoli za spodnji Štajer s sedežem v Mariboru, kder se nahaja tudi učiteljišče in duhovščina, imenovati slovensčine v besedi in pisavi popolnem zmožnega, zgovornega potovalnega učitelja!

V Mariboru dne 2. dec. 1883.

Gospodarske stvari.

Kako se pitanje goveje živine izplača.

II. Drugi vol št. 13 je bil ravno tako dolgo v hlevu, teža mu je se vzdignila od 520 kilo na 650 kil. ali 1:3 kil. na dan.

Vol je veljal 147 fl. 25 kr., krmljenje in strežba 62 fl. 38 kr. Tedaj skupni potroški